

Esmeralda

Srečko Vidic

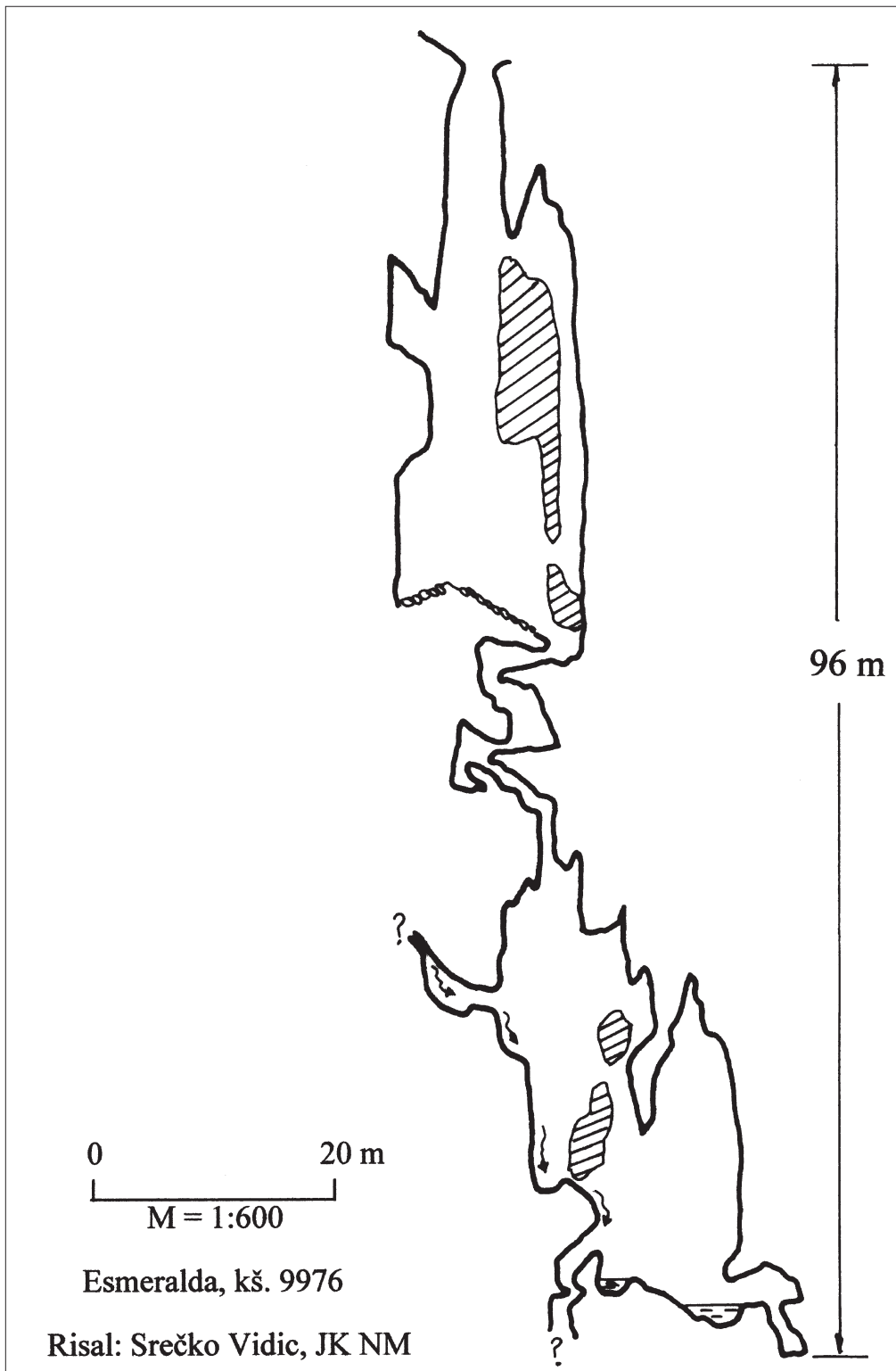
Nekoliko starejši se bodo ob besedi Esmeralda spomnili prelepe mehiške igralkе, ki se je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja nasmihala z malih zaslonov. Bila je sinonim za lepoto. Gledano iz jamarskega zornega kota pa je sinonim za lepoto lepa, čista jama, ki je povrh še čudovito zasigana. In takšno brezno Esmeralda je, po mnenju tistih, ki smo bili v njej, je celo daleč najlepše zasigano brezno v našem rajonu!

Stopnjasto brezno Esmeralda se nahaja na Poljanski gori (med Židovcem in Tančo goro). Vhod se odpira na višini 632 m. V raziskavah, ki so se začele konec marca leta 2010 in potekale skozi ves mesec april in maj, smo postopoma prodirali vanjo in dosegli 96 m globine, kjer nas je zaustavila neprehodna ožina.

Odmevna odkritja na Poljanski gori so naju z Davorjem Kacinom prepričala v nadaljnje prečesavanje tega območja v upanju, da se bo slej ko prej spet nekje odprlo. Ni nama bilo treba dolgo iskati, ko sva že od daleč na robu vrtače med mogočnimi iglavci opazila nekaj temnega. Bil je vhod v brezno v obliki popačene osmice, ki mu ni bilo videti dna. Z jamskim globinomerom sva ocenila, da je vhodne vertikale okoli 40 m. Da se kaj dosti nisva zmotila, smo ugotovili teden dni kasneje, ko se nama je pridružil še Gregor Brulc. Spustili smo se do dna vhodnega brezna, ki je bilo globoko



Jama ima bogato kapniško okrasje. FOTO MIHAEL RUKŠE





V zadnji vertikali. FOTO MIHAEL RUKŠE

drobni špageti belih barv, na tleh čista lesketajoča siga bele barve. Midva pa vsa umazana in z blatnimi škornji. Kaj zdaj? Bila sva že v dilemi ali se naj sezujeva in stopicava bosa, a sva si premislila in se odločila, da najprej pogledava, kako kaže za naprej, potem bova občudovala kapniško okrasje. Prostor, ki naju je obdajal in je zaradi nešteti, drobnih lesketajočih se stalaktitov spominjal na planetarij, se je na enem koncu prevesil navzdol v obliki dveh kratkih stopenj. Napredovala sva počasi, previdno, brez vrvi. Ta tudi ni bila potrebna, saj je bila konfiguracija prostora s številnimi čudovitimi kapniki takšna, da je omogočala varen spust med belimi tisočletnimi orjaki. Jama je bila iz metra v meter lepša in kar nisva mogla verjeti, da še

natanko 40 m. Začeli smo se razgledovati po dnu prostorne dvorane in iskati morebitno nadaljevanje. Vse špranje so bile zabite s podorom razen ene, kjer se je med podornimi bloki videlo nekaj metrov nadaljevanja. Vse skupaj ni delovalo pretirano obetajoče, a smo se kljub temu odločili, da se v najkrajšem možnem času vrnemo. Z Gregorjem sva se vrnila šele čez štirinajst dni, saj je v tem času zapadlo kar nekaj snega in je bil dostop do jame onemogočen. Podor v ožini, ki nas je zaustavil na prejšnji akciji, sva hitro premetala in se po nekakšnem zasiganem, delno blatnem toboganu poševno spustila meter ali dva niže. Tu pa sva obstala kot vkopana. Prostor, v katerem sva se znašla, je bil prečudovit. Kot bi obrnil nov list v knjigi, ki s predhodnim nima popolnoma nobene zveze. S stropa so viseli



Pri zadnjem jezeru (- 90 m). FOTO MIHAEL RUKŠE



Jamarski silhueti. FOTO MIHAEL RUKŠE

obstajajo tako lepe, deviško čiste jame. Po grobi oceni sva že morala preseči globino 50 m. S seboj nisva vzela dodatne vrvi, ker sva načrtovala le razširiti ožino. Ko sva tako stala sredi kapniškega gozda in mrzlično iskala nadaljevanje, ki ga naenkrat ni bilo več videti, sem v enem koncu dvorane vtaknil glavo med sigaste balvane in na glas zavpil. Močno je zadonelo, kar je dalo slutiti, da se zadaj skriva nekaj velikega. Z Gregorjem sva se s težavo zrinila skozi mali kapniški labirint in nenadoma obstala nad praznino. Kako so to lepi občutki, ko dosežeš točko, pod katero je ena sama velika tema. Čepela sva tam in metala kamenčke v globino. Ti so po dveh, treh sekundah padli v vodo.

V brezno sva se vrnila že čez tri dni, ki so se neskončno vlekli. Ko si nečesa močno želiš, a je nedosegljivo, se čas nikamor ne premakne. S seboj sva imela dovolj vrvi in ostale opreme. Opremila sva novo, 27 m globoko brezno, se spustila vanj in na globini 83 m dosegla manjše jezero, ki je bilo presenetljivo globoko. Tu nadaljevanja ni bilo. To se je odpiralo nekaj metrov više v obliki večjega okna, do katerega pa je bilo treba prečiti. Za njim sva našla vstop v vzporedno brezno. Opremila sva tudi tega in se spustila še nadaljnjih 15 m globlje. Spet sva obtičala nad jezerom (drugim) z globino okoli 1 m. V jami so tri jezera. Iz drugega se voda preliva v zadnje, najnižje ležeče in obenem največje. Dolgo je približno 5 m, široko 2 m in globoko do 3 m. Na stenah se lepo vidi, kako z intenzivnostjo padavin niha tudi njegov vodostaj. Ob močnejših padavinah se napolni do roba, kjer nato voda odteka skozi meander in naprej v neprehodne razpoke. Na tem mestu smo teden dni kasneje, ko so se nama pridružili še nekateri ostali člani kluba (Mihael Rukše, Jože Stopar in Gregor Radkovič) v globini 96 m zaključili z raziskavami. Obetavno nadaljevanje smo našli še isti dan tri metre nad drugim jezerom. Ozek prehod smo razširili in se poševno spustili v manjšo, dokaj blatno dvorano, na dnu katere je kratek, neprehoden meander, pod katerim se brezno nadaljuje.

Marca 2010 smo se v isti zasedbi po nekajtedenskem premoru v Esmeraldo vrnili zadnjič. Načrt je bil jasan. Ali se pretolči skozi meander in naprej v nove dele, ali jamo razopremiti. Ker nam preboj ni uspel, smo vrvi potegnili ven in na načrtu tam blizu stometrške točke zarisali velik vprašaj.